

creditur pertinere. Tertia: Cum Ecclesiæ Proceres in Spiritu sancto congregati, nullo renidente, aliquid tanquam ab Apostolis derivatum, re maturè examinata, recipiunt, illud ex Apostolica traditione orti credendum est. Ex his intelliges, triplex esse genus traditionum, alia enim sunt immediate à Christo, quæ Divine; alia ab Apostolis cum assistentia Spiritus sancti, quæ Apostolica; alia quæ vel à Prælatis vel à populis inchoatæ, usu & consuetudine obtinuerunt, ut vim legis habeant, quæ Ecclesiastica dicuntur. Duæ priores habent eandem vim & certitudinem, quam verbum Dei scriptum, cùm nitantur eidem autoritati, scilicet infallibilitati divini testimonij, & verbi Dei; quod, ut supra dicebamus, non habet vim ab atramento, & characteribus, sed à Dei autoritate & veracitate. Tertiæ vero, licet non sint infallibilis regula fidei, magnæ tamen sunt in Ecclesiæ authoritatis, nec possunt absque temeritate negari, vel revocari in dubium.

CAPUT IV.

De Ecclesiæ.

Duo de Ecclesiæ breviter hic demonstranda sunt, primum est, illam non posse errare, subindeque esse infallibilem fidei regulam. Alterum, quatuor vera Ecclesiæ notas, Romanæ Ecclesiæ convenire, non vero Lutheranorum & Calvinistarum sectæ.

§. I.

De infallibilitate Ecclesiæ.

1. Ecclesia est societas visibilis fidelium baptizatorum, ubi uno capite Christo in celis, & Vicario ejus in terris, inter se eodem cultu communicantum. Illam non posse errare, subindeque esse infallibilem fidei regulam, constat duplii Scripturæ testimonio. Primum habetur Matth. 26, ubi Christus dixit Petro: Tu es Petrus, & super hanc perram adificabo Ecclesiæ meam, & porta inferi non prevalebit adversus eam. Ubi per portas inferi significatur Dæmonis potentia & astutia, quæ maximè in disseminandis heresis & erroribus versatur: Quare Christus verbis illis aperte insinuavit, nullas hereses adversus Ecclesiæ super Petram fundatam prevalituras. Unde Augustinus lib. 1. de symbol. ad Catechism. cap. 6. Pugnare potest, expugnari tamen non potest: hereses omnes de illa exierunt, tanquam sarmenata iniuria, de vite praecisa; ipsa autem manet in radice, in vite sua, in charitate sua. Porta inferorum non vincit eam.

Secundum testimonium sumitur ex Apostolo 1. ad Timoth. 3, ubi Ecclesia appellatur columnæ & firmamentum veritatis: columnæ quidem, quia sustinet & sustentat veritatem, cùm nihil sentire & credere contra veritatem possit; firmamentum vero, quia præ sua in definiendo infallibilitate, veritatem ipsam firmat & statuit.

Ratio quoque suffragatur, nam si Ecclesia in fide posset errare, talis error in Christum, & Spiritum sanctum redundaret; cùm Christus sit caput Ecclesiæ, & Spiritus sanctus ejus cor, ut docet S. Thomas 3. p. quæst. 8. artic. 1. ad 3. & defectus actionum interiorum corporis, capit, vel cordi tribuatur. Addo, quod Christus est sponsus

Ecclesiæ, quam sibi per fidem in perpetuum despontavit, juxta illud Oœc. 2. Sponsabo te mihi in sempiternum, & sponsabo te mihi in fide: Si autem Ecclesia in fide deficeret, profecto dissolvetur illud matrimonium: Ergo illa in fide errare non potest. Unde Cyprianus lib. de unitate Ecclesiæ cap. 20. Adulterari non potest sponsa Christi, incorrupta est & pudica: unam domum novit, unus cubiculi sanctitatem casto pudore custodit.

2. Ex hoc intelliges, conspirantem totius Ecclesiæ Catholice sensum, invictum præbere infallibilis firmataris argumentum. Unde S. Thomas hic quæst. 10. art. 12. Consuetudo Ecclesia semper est in omnibus amulanda, quia & ipsa doctrina Catholicorum Doctorum, ab Ecclesia autoritatem habet. Vnde magis standum est autoritati Ecclesiæ, quam autoritati Augustini, vel Hieronymi, vel cuiuscunque Doctoris. Et ante ipsum Augustinus epist. 11. Si quid tota per orbem frequentat Ecclesia, hinc quin ita faciendum sit disputare, in identissima insania est. Consentit Hieronymus dialog. aduersus Luciferian. cap. 4. dicens: Etiam si Scriptura autoritas non subesse, totius orbis in hanc partem consensus, in star praepeti obtineret: Nam & multa alia qua per traditionem in Ecclesiæ observantur, autoritatem sibi scriptæ legis obtinuerunt. Cui dicto subscribit ibi Orthodoxus.

3. Objicies primò: Ecclesia in Scriptura & SS. Patribus sc̄pē lunæ comparatur: Ergo sicut luna à claritate deficit & ecclipsim patitur; ita & Ecclesia potest à fide deficere, & incidere in errorem.

Respondeo Ecclesiæ lunæ comparari, non quia possit à fide deficere, sicut luna à claritate; sed quia sicut luna mutationi obnoxia est, ita Ecclesia in hac vita interdum fruatur pace, interdum persecutions patitur, nunquam tamen deficit. Unde Ambrosius lib. 4. Exameron cap. 2. Ecclesia tempora sua habet persecutionis & pacis, nam videatur sicut luna deficere, sed non deficit: obumbrari potest, deficere non potest. Item sicut luna accipit lumen corporale à sole ita Ecclesia accipit lumen fidei & sanctitatis à Christo. Ita Augustinus in Psal. 10. Luna (inquit) intelligitur Ecclesia, non quod suum lumen non habeat, sed quia ab unigenito Dei filio, qui multis locis in Sanctis Scripturis allegoricè sol appellatus est, illustratur. Et Philo Episcopus Carpatus in Cantica Cantorum: Luna comparatur Ecclesia, propterea quod quidquid habet divini luminis, id à justitia sole illo immobili atque divino accipit.

4. Objicies secundò: Post Concilium Ariminense, in quo per fraudem Arrianorum formula fidei fuerat immutata, scribit Hieronymus, toto orbe Arrianorum heresim viguisse: Totus orbis (inquit) ingenuit, & miratus est se repente factum Arrianum: Ergo tota Ecclesia potest à fide deficere, & labi in errorem.

Respondeo in Ecclesia tunc temporis fuisse quoniam plurimos, qui non obstante Arrianorum fraude & perfidia, in fide orthodoxa fortiter persistenter, ut Hilarius Pictaviensis, & cum eo tota Gallia, quæ ab ejus partibus maximè stabant; ut ex eo pater, quod cùm ab exilio reverteretur, cum tota Gallia, quasi ovantem & triumphantem de heresi, complexa fuerit; & ex eo quod dicat Hieronymus, Galliam, fermentibus heresibus, caruisse monsstris. Item persistebat eo tempore in fide Clericus Romanus cum Papa Felice, qui in locum Liberij, post ejus lapsum, suffectus fuerat, multique alii, qui neque Imperatoris Constantij minis,

nec

DE VIRTUTIBUS THEOLOGICIS.

255

nec fraudibus Arrianorum, à vera fide unquam dimoveri potuerunt. Unde Hieronymus verbis relativis significare tantum voluit, plures tunc provincias, ad Arrianorum partes, propter eminentium illud Concilium Ariminense, commigrasse. Vide Baronium ad annum Christi 358.

§. II.

Quatuor vera Ecclesiæ notæ seu characteres, Romanæ Ecclesiæ competunt, non vero Lutheranorum & Calvinistarum sectæ.

5. Concilium Nicanum in celebratissimo illo Symbolo quod edidit, quatuor vera Ecclesiæ notæ seu characteres expressit, his verbis: Credo in Unum, Sanctam, Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam.

Prima ergo nota vera Ecclesiæ est unitas, quam colligunt Patres ex illo Cantico. 6. Una est columba mea & disertè traditur Joan. 6. Fiet unum ovile, & unus pastor. Et 1. Corinth. 10. Unum corpus multi sumus. Et ad Ephes. 4. Unum corpus, & unus spiritus, una fides, unus baptisma, unus Deus & pater omnium. De qua unitate Cyprianus & Augustinus specialibus opusculis egregie scripserunt.

Secunda est ejus sanctitas, vera enim Ecclesia debet esse sancta, non quod omnia ejus membra à peccato immunita sint; nam regnum cælorum, quo (testé D. Gregorio) præsens Ecclesia intelligitur, virginibus fatus, sicut & prudentibus constat: in agro dominico, cum frumento palea permixta sunt, & in domo Dei aurea vasa lignea & fistulæ in eropista; sed propriæ doctrinæ quam proficitur puritatem, propriæ vitae sanctitatem quæ prædicti sunt qui tali doctrina se conformant, & propriæ Sacramentorum ac cæremoniarum, quibus Deo cultum exhibent, sanctorum.

Tertiæ vera Ecclesia debet esse Catholica seu universalis, à foliis ortu usque ad occasum, unius fidei splendore diffusa. Neque enim ut in humanis Rebus publicis (inquit Catechismus Romanus) aut hereticorum convenientibus, unius tantum regni terminis, aut uno hominum genere Ecclesia definita est, sed omnes homines, sive illi Barbari sunt, sive Scythæ, sive servi sive liberi, charitatis suu complectuntur. Unde Augustinus lib. 4. de Symbolo cap. 10. Ecclesia totum possedit quod à vivo suo acceptum in dote. Quacumque congregatio cuiuslibet heresis in angulo sedet: concubina est, non marona. Et alibi comparat congregations hereticorum sarmantis præcisus, quæ ubi cadunt, cum præscinduntur, ibi manent; cùm cœtus ille qui est vera Ecclesia, tanquam vitis vivat, & ubique palmitæ suos extendat. Demum epist. 161. Sicut (inquit) de Ecclesia propheetat est, per orbem terrarum diffusam videtur: arbitramur nos non debere dubitare de tam evidenter completione sanctæ prophetia, quam Dominus etiam in Evangelio confirmavit, & Apostoli, per quos eadem Ecclesia dilatata est sicut de illa predictum erat. Nam & in capite Sacrosanti p[re]alterij scriptum est de Filio Dei: Dominus dixit ad me, Filius mens es tu, ego hodie genui te, postula à me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terra.

Quarta nota vera Ecclesiæ est quod si Apostolica, id est super fundamentum Apostolorum ædificata, ut dicitur ad Ephes. 2. Unde Cyrillus Alexandrinus exponens verba illa Prophetæ, Fundamenta ejus in montibus sanctis, dicit montes illos sanctos esse Apostolos, in quibus jaceta sunt

Pars II.

Evangelicæ veritatis fundamenta, qui montes recte appellantur, tum ob doctrinæ eorum altitudinem, & firmitatem; tum quia primos orientis Evangelici radios excipere meruerunt, à quibus totus mundus illuminatus est. Item Hieronymus Dialogo contra Luciferianos sic ait: Breve tibi apertamque animi mei sententiam proferam, in illa Ecclesia esse permanentem, quæ ab Apostolis fundata, usque ad hanc diem durat.

6. Has quatuor vera Ecclesiæ notæ, conveniente Romanæ Ecclesiæ (id est illi fidelium multitudini, qui sub uno eodem Pastore universali, Romano Pontifice, visibili Christi Vicario, & legitimo Petri successore, adhærent) manifestum est. In primis enim talis Ecclesia est una; tum ratione unius ejusdemque capitis visibilis, nemp̄ Pontificis Romæ sedentis, qui per totam Ecclesiæ supremus omnium Pastor agnoscat; per ordinem quippe ad eum, omnes fideles toto orbe diffusi unitur, & ab omnibus hereticis, & schismatibus discernuntur. Tum proper unitatem Sacramentorum, quam insinuat Apostolus ad Ephes. 4. sub nomine baptismi, quod est omnium Sacramentorum janua, dicens: Unus Dominus, una fides, unus baptisma; & sub nomine Eucharistie, quæ est reliquorum Sacramentorum consummatio & complementum: 1. ad Corinth. 10. Unus panis, & unus corpus multi sumus, omnes qui de uno pane & de uno calice participamus. Addi potest etiam unitas charitatis, quæ innaturat Actuum 4. cùm dicitur: Credentium erat cor unum & anima una in Domino: quia (inquit Glossa) copulâ charitatis in unum jungentur. Sic ut olim in celesti Cyzici delubro, lapides omnes filo auro colligabantur, ut refert Plinius libro 36. cap. 15. Hujus unitatis egregiam asserta Bannus rationem: Quod tribuit alicui bonitatem (inquit) illud idem secundum Platonicos tribuit unitatem; bonitas quippe rem ipsam in qua est conservat & perficit: At nihil in esse conservatur, nisi per hoc quod est unum, nam divisâ & segregata citè perirent & dissolvuntur: Igitur cùm charitas Ecclesiæ bonitatem & perfectionem tribuat, eidem etiam unitatem confert.

7. Secundum Romanæ Ecclesiæ est sancta, tum ob puritatem doctrinæ quam proficitur, tum ob castam morum temperiem, ut merito cum Psalmista dicere possimus, mysticas hujus purissima columba pennas (fides scilicet & mores) esse deargentatas, pallore auri fulgentes; cùm illa & fulgore sapientia, per aurum designata; & morum candore, per argentum expressa, mirum in modum resplendet. Puritas fidei & doctrinæ ejus in hoc appetat, quod nulla est levis offendio contra Deum & proximum quam non condemnet, nullum pieratis aut virtutis officium quod non commendet, nullus modus amandi Deum excellenter, cuncta cœta cuncta, nullus finis præstantior eo ad quem dirigit; nullum medium necessarium ad illum assequendum, cuius notitiam & usum non doceat; nullum motivum efficacius, ad vitam pię & sanctam instituendam, ijs quæ suggestit, sive ex Dei cuncta cœntia præsencia, sive ex judicio futuro, sive ex præstantia præmij, & poenæ magnitudine, sive ex alijs capitibus; nullis denique efficacioribus medijs mens humana compelli potest ad omnem religionem erga Deum, & charitatem erga proximum, ijs quæ Romanæ Ecclesiæ doctrina tradit.

8. Sanctitas vero & puritas morum ejus constat

Y 2 ex

ex eo quod admirabiles & quasi celestes homines vici sunt, etiam infidelibus, & evidentur hi qui hunc ecclesi & purissimam doctrinam conformem vitam agunt. Ita Paulus ad Philippienses de primis Christianis affirmat eos in medio Gentilium lucere, sicut luminaria in mundo. Sic de Sancto Luciano Martyre refert Metaphrastes in ejus vita, Ethnici solo ejus conspectu ad fidem Christi fuisse conversos. Et Athanasius de Sancto Antonio scribit in ejus vita, quamvis latere maximè cuperet & satageret, orbis tamen universi oculos ad se convertisse, admirabili sanctitate vita. Et de Sancto Hilarione idem testatur Hieronymus, de Simeone Stilita Theodoretus, & de Martino Sulpitius. Hanc denique Romana Ecclesia sanctitatem demonstrant infinita propemodum Monachorum agmina & innumeræ Religiones, & Ordines, non ad alium finem instituti, nisi ad divinum cultum, & proximorum salutem promovendam, & ad emulandum in terris perpetuum & indissolubilem unionem quam cum Deo clarè viso Beati habent in celis. Unde cum Eudoxia Theodosij junioris conjux, Jerosolymam venisset, ut sacra loca inviseret, & vidisset innumera ferè monasteria, quibus præcerat Euthimius Abbas, præ admiratione exclamavit: *Quam pulchra sunt tectoria tua o Iacob, habitationes tua o Israël!* Num.

24. Hinc etiam D. Bernardus serm. 1. in Dedicatione mirabundus ait: *Mirabilis plane Deus in sanctis suis, non modo in cœlestibus sed etiam in terrenis: ubique Sanctos habet, & in utrisque mirabilis est; illos quidem beatificans, illos sanctificans. Quod magis miraculum, quando tot adolescentes, nobiles, universi denique quos hic video, velut in carcere aperio tenentur sine vinculis, solo Dei timore confixi, quod in tanta perseverant afflictione penitentia, ultra virtutem humanam, supra naturam contra consuetudinem?* Ipsi, credo, videtur quanta jam possemus invenire miracula, si perscrutari sigillatum liceret singulorum exitum de Aegypto, & deserti viam, id est abrenuntiationem facili, introitum monasterij, in monasterio conversationem.

Demum Ecclesia Romana sancta est, propter institutarum cæremoniarum, quibus Deo cultum & decoram laudationem exhibet sanctimoniam, & propter Sacramentorum qua habet miram virtutem & efficaciam, præferrim verò ob sanctitatem divinissimam Eucharistia, quam D. Bernardus, *Sanctum Sanctorum, & Sacramentum Sacramentorum*, meritò appellat, & quā, ut ait S. Thomas opusc. 57. *purgantur peccata, virtutes augentur, & mens omnium spiritualium charismatum abundantia impinguatur.*

9. Tertiò Ecclesia Romana Catholica est, quia ex urbe Roma diffusa est per totum mundum, nec solum in omnibus partibus terræ antiqui Orbis, in Italia, Gallia, Hispania, Germania, Anglia, Polonia, Bohemia, Hungaria, Græcia, Syria, Aethiopia; sed etiam in omnibus quatuor partibus novi orbis: ad Orientem in Indis, ad Occidentem in America, ad Septentrionem in Japonia, ad Meridiem in Brasilia, sunt qui doctrinam fidei nostræ, & Romane Ecclesiae, in dies recipiunt & proficiuntur. Unde Leo Papa serm. de natali Petri & Pauli, Romanum alloquens, sic ait: *Quamvis imperij tui fines terra marique bella protuleris, minus tamen est quod tibi bellicus labor subdividit, quam quod pax Christiana subjecit.* Hinc Augustinus lib. de unit. Eccles. cap. 3. *Singula heres in multis genibus ubi Ecclesia Catholica est, non inventiuntur; & autem quæ ubique est, etiam ubi illa sunt, inventiuntur.*

Ecclesia ipsum Catholicæ nomen, quod non sine causa inter multas hereses, sic ista Ecclesia obtinuit, ut eam omnes heretici se Catholicos dici velint, querenti tamen peregrino, ubi ad Catholicam conveniatur, nullus hereticorum, vel basilicam suam, vel domum, audeat ostendere.

10. Denique Romana Ecclesia Apostolica est, quia à D. Petro Apostolorum Principe fundata est ejusque sanguine purpura, & in eadem fide quam ipse annuntiavit, inviolata, & sine ulla suorum Pontificum interruptione, perseveravit. Unde Lucius I. Papa & Martyr in Epistola ad Episcopos Gallie & Hispanie: *Ecclesia Romana Apostolica est, & mater omnium Ecclesiarum, qua a tramite Apostolicæ traditionis nunquam errasse probatur, nec hereticis depravata novitatibus succubuit, secundum ipsius Domini pollicitationem, Ego regavi pro te, ut non deficiat fides tua.*

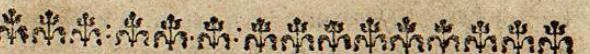
11. Ex his facile intelliges, quatuor prædictas veræ Ecclesias notas, Lutheranorum & Calvinistarum sectæ minimè convenire. Quantum ad unitatem, manifestum est eam in tali secta non reperiiri; cum nullum agnoscat caput visibile, quod sit interpres infallibilis fidei, & cuius sententia necessariò adhærendum sit; sed pro suprema fidei regula sumat internam, ut sibi videtur, persuasione Spiritus Sancti; id est privatum cuiusque spiritum, quo Scripturæ divinæ veritatem quoad litteram & sensum se cognoscere profiterit; quod non est firmum unionis in fide principium, sed secundum discordiarum & hæresem seminarium, ut rectè annotarunt Cyprianus, & Hieronymus. Ille enim epist. 55. sic ait: *Non aliunde hereses oborta sunt, & nata schismata, quam inde quod Sacerdoti Dei non obtemperatur, nec unus in Ecclesia ad tempus index vice Christi cogitatur.* Iste verò lib. 2. contra Jovinian. *Inter duodecim (inquit) unus eligitur, ut capite constituto, schismatis tollatur occasio.*

12. Sanctitas etiam tam quoad intellectum, quam quoad voluntatem, deest huic sectæ; cum illius doctrina multa contineat aperte falsa & impia, pœna mandata Dei esse impossibilia, etiam cum Dei gratia, homines sola fide justificari, & peccata quælibet habentibus fidem non imputari; Deum esse causam & authorem peccati, confessionis Sacramentum esse inventum humanum, carnificinam conscientiarum, & meram superstitionem. Ex qua doctrina tam laxa; & tam lare ad liberè & impunè peccandum patente, pullulat infinita flagitorum genera: Gallos enim ante Regi suo obsequientissimos, in rebelles & seditiones mutavit; Monachos cum rigore maximo ante viventes, ad laxum vivendi genus traduxit, continentes mulieros reddidit; & Moniales, voto Deo mancipatas, ad sacrilegas nuptias induxit. Ex quo intelliges, veram esse auream illam Augustini sententiam lib. de vera religione cap. 8. *Ex his hominibus heretici sunt, qui etiam si essent in Ecclesia, nibilominus erant.*

13. Quod etiam eidem sectæ nomen Catholicæ seu universalis convenire nequeat, manifestum est, cum Lutheranorum & Calvinistarum doctrina, in Asia, Africam, Aegyptum, aut Græciam, & multò minus ad novi orbis partes nondum pervenerit, sicut fides Romane Ecclesiae. Unde Augustinus lib. de unit. Eccles. cap. 3. *Singula heres in multis genibus ubi Ecclesia Catholica est, non inventiuntur; & autem quæ ubique est, etiam ubi illa sunt, inventiuntur.*

Denum

Demum quod eadem secta non possit dici Apostolica; non minus evidens est, quia Lutherani & Calvinistarum suam successionem ab Apostolis ad seipso sine ulla interruptione ostendere nequeunt, ut ab omnibus Patribus fuit jugiter Hereticis exprobatur, præsertim verò à Tertulliano libro de præscriptionibus cap. 32 Edant (inquit) origines Ecclesiarum suarum, evolvant ordines Episcoporum suorum, ita per successiones ab initio decurrentem, ut primus ille Episcopus aliquem ab Apostolis, vel Apostolicis viris, qui tamen cum Apostolis perseveraverint, habuerit auctoritatem & antecessorem. Hoc enim modo Ecclesia Apostolis census suos deferunt: sicut Smirneorum Ecclesia habens Policarpum a Ioanne colloquatum refert; sicut Rosanorum (Ecclesia) Clementem a Petro ordinatum edit. Unde cap. 37. contra sui temporis Hereticos insurgit his verbis, quæ Lutheranis & Calvinistis merito adaptari possunt: *Qui es? Quando & unde venisti? Quid in me agis non mei? Quo denique Marcion fure sylvam meam odis? quæ licentia, Valentine, fontes meos transvertis? Qua potestate, Appelles, limites meos commoves? Quid hic ceteri ad voluntatem vestram seminatis & pascitis? Mea est possessio, olim possideo, prior possedeo, habeo origines firmas ab ipsis Authoribus quorum fuit res. Ego sum heres Apostolorum: sicut caverunt testamento suo, sicut fidei commiserunt, sicut adjuraverunt, ita teneo. Vos exhortaverunt semper, & abdicaverunt, ut extraneos, & inimicos.*

CAPUT V.

De Summo Pontifice.

ThRes contra hujus temporis hereticos, Summi Pontificis, & Apostolicæ Sedis infensiissimos hostes, celebres controversiae breviter huc resolvendæ sunt. Prima est de primatu D. Petri, supra alios Apostolos. Secunda de primatu seu suprema potestate Romani Pontificis supra totam Ecclesiam. Tertia de ejus infallibilitate in definitiis rebus seu controversiis ad fidem pertinentibus.

S. I.

Primatus D. Petri supra alios Apostolos.

1. Dico primò, soli singulari personæ Petri à Christo fuisse concessum primatum & supremam potestatem regendi universalem Ecclesiam, non verò aliis Apostolis.

Conclusio est certa de fide, probaturque ex Evangelij locis duobus illustrissimis, in quorum uno Christus claves (id est supremam in Ecclesia potestatem) Petru promisit, in altero verò re ipsa confert. Primum habetur Matth. 16. ubi Christus sic Petrum alloquitur, *Beatus es Simon Barjona, quia caro & sanguis non revelavit tibi &c. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, & super hanc Petrum adificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prævalebit adversus eam, & tibi dabo claves regni cœlorum &c.* Quæ verba nulli alteri ex Apostolis quam Petru convenire possunt, nullus enim eorum præter Petrum poterat dici Barjona, seu filius Jonæ, cum nullus præter illum Ionam seu Joannam pro patre secundum carnem haberet; nullus etiam præter illum Cephas, quod interpretatur petra seu ru-

Pars II.

pes, appellatus est: Ergo nulli alteri quam Petro collata est suprema in Ecclesiam authoritas, nomine *clavis* metaphoricè designata.

2. Secundus locus sumitur ex capite 21. D. Joannis, ubi Christus quod ante Matth. 16. promiserat Petro, propter excellentem fidei confessionem, dedit post trian protestationem excellentes Ecclesiarum suarum, evolvant ordines Episcoporum suorum, ita per successiones ab initio decurrentem, ut primus ille Episcopus aliquem ab Apostolis, vel Apostolicis viris, qui tamen cum Apostolis perseveraverint, habuerit auctoritatem & antecessorem. Hoc enim modo Ecclesia Apostolis census suos deferunt: sicut Smirneorum Ecclesia habens Policarpum a Ioanne colloquatum refert; sicut Rosanorum (Ecclesia) Clementem a Petro ordinatum edit. Unde cap. 37. contra sui temporis Hereticos insurgit his verbis, quæ Lutheranis & Calvinistis merito adaptari possunt: *Qui es? Quando & unde venisti? Quid in me agis non mei? Quo denique Marcion fure sylvam meam odis? quæ licentia, Valentine, fontes meos transvertis? Qua potestate, Appelles, limites meos commoves? Quid hic ceteri ad voluntatem vestram seminatis & pascitis? Mea est possessio, olim possideo, prior possedeo, habeo origines firmas ab ipsis Authoribus quorum fuit res. Ego sum heres Apostolorum: sicut caverunt testamento suo, sicut fidei commiserunt, sicut adjuraverunt, ita teneo. Vos exhortaverunt semper, & abdicaverunt, ut extraneos, & inimicos.*

3. Idem privilegium beatissimo Petro ceteris Patribus afferunt. Dionysius enim epist. ad Timotheum refert quod cum Petrus & Paulus ad martyrium ducerentur, ita Paulus salutavit Petrum: *Pax tecum Petre fundamentum Ecclesiarum, Pastor orium & agnorum Christi.* Ambrosius in illud ad Galat. 1. Post annos tres ascendi Ieronymam videre Petrum, ait: *Dignum erat ut caperet videre Petrum, quia primus erat inter Apostolos cui delegaverat Salvator curam Ecclesiarum.*

Y 3 Augustinus